

2,6 miljoner gästnätter – populärast i Sverige

Västkusten är Sveriges populäraste kuststräcka för båt-turism. Mer än hälften av landets alla gästhamnsnätter spenderas här, och därtill nära två miljoner nätter i naturhamnar. Samtidigt är skärgården i norra Bohuslän och runt Orust och Tjörn bland de mest känsliga för övergödning i landskapet.

M/S Latrina vill prata lösningar

Med M/S Latrina vill vi marknadsföra platser där du kan tömma din latrin och prata med dig som båtägare om havet. M/S Latrina är främst ett uppvisningsprojekt, en signal till båtägare, hamnar och kommuner. Vad gör vi med vår båtlatrin? Hur gör vi det enklare och bättre?

Som en service tömmer vi din latrintank under tiden!

Lätta ankar med rena tankar!

En del av Hav möter Land

M/S Latrina är ett delprojekt inom projekt Hav möter Land, ett delprojekt som leds av Orust kommun med besättning från 8-fjordar.

Projekt Hav möter Land samlar 24 organisationer i Sverige, Norge och Danmark. Vi samarbetar om klimat, vatten och samhällsplanering för Kattegatt och Skagerrak. EU är med och finansierar projektet genom Interreg IVA.

Klimatet förändrar våra möjligheter att bo och livnära oss här. Vi tar fram gemensam kunskap för gemensam beredskap.

Vilka båtar kan tömma latrinen i land

I Sverige finns det cirka 85 000 fritidsbåtar som är utrustade med någon form av toalett. Den vanligaste typen är en fast toalett med latrintank som endast kan tömmas till sjöss. Nära hälften av Sveriges fritidsbåtar kan tömma sin latrin i land på ett miljö- och hälsovänligt sätt. Dessa båtar är utrustade antingen med sugtömningsmöjlighet eller med portabel toalett. Fritidsbåtar med däcksgenomboring kan tömma latrinen vid sugtömningsstationer. Även portabla toaletter kan tömmas med hjälp av en sugtömningsstation om stationen har ett passande munstycke. Det lättaste sättet att tömma portabla toaletter i land är annars i utslagsvaskar eller vanliga vattentoaletter.

Här kan du tömma din latrintank

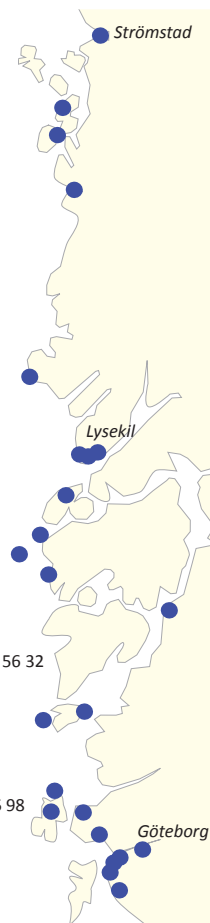
I listan ser du hamnar i Bohuslän där du kan sugtömma din latrintank. Tyvärr passar inte alla däcksgenomboringar med alla sugtömningsstationer. Därför kan det vara bra att ringa hamnen i förväg och fråga.

En uppdaterad lista för hela Sverige finns på www.batmiljo.se.

Leta efter den här symbolen

- Strömstad, Torskholmen Tel +46 76 78 59 591
- Resö Hamn Tel +46 525 254 55/+46 525 251 87
- Grebbestad, Havstensund Tel +46 525 183 80
- Grebbestad, Svinnäs Marina Tel +46 525 199 50/+46 525 183 80
- Kungshamn, Guleskär Tel +46 523 66 40 00
- Lysekil, Norra Hamnen Tel +46 70 239 65 66
- Lysekil, Havsbudshamnen Tel +46 70 239 65 66
- Lysekil, Fiskhamnen Tel +46 70 239 65 66
- Fiskebäckskil, Lyckans Slip Marina Tel +46 70 812 26 22
- Grundsund Tel +46 702 715 240
- Orust, Gullholmen Tel +46 304 571 26/+46 738 41 68 73
- Orust, Kåringön Tel +46 304 560 55/+46 706 23 19 25
- Orust, Mollösund Tel +46 304 214 55/+46 730 64 70 25
- Stenungsunds Gästhamn, Norra Hamnplan Tel +46 70 665 41 65/+46 303 77 19 34
- Kungälv, Nordön, KMS Södra hamnen Tel +46 303 22 57 23
- Marstrand, Gästhamn Tel +46 70 346 99 01/+46 303 610 53
- Hyppeln Tel +46 31 96 44 25/+46 70-5812416
- Öckerö, Björkö hamn Tel +46 768 65 38 57
- Göteborg, Björlanda Kile GREFAB Tel +46 31 92 56 32
- Göteborg, Torslanda lagun GREFAB Tel +46 31 92 09 90
- Göteborg, Lilla Bommen Tel +46 31 63 58 00
- Göteborg, Längedrag, GKSS Gästhamn Tel +46 31 29 11 45/+46 70 339 93 98
- Göteborg, Saltholmen, GREFAB Tel +46 31 29 15 98
- Göteborg, Hinsholmskilen Tel +46 31 29 26 34
- Göteborg, Hovås GREFAB Tel +46 31 28 02 69

Hav möter Land

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA
ÖRESUND - KATTEGAT - SKAGERRAK

www.havmoterland.se/mslatrina

Gör ^{bad-}vikarna fina med m/s Latrina

Töm båtens latrintank hos m/s Latrina eller på någon av alla sugtömningsstationer längs Bohuskusten

Varför ska du inte tömma toalettavfall till sjöss

Det är vi själva som ansvarar för att våra sjöar och hav mår bra. Då kan vi också ha dem för nytta och nöje.

Tömning av obehandlat toalettavfall till sjöss ger upphov till både miljö- och hälsorelaterade problem i våra vatten.

Synlig skit

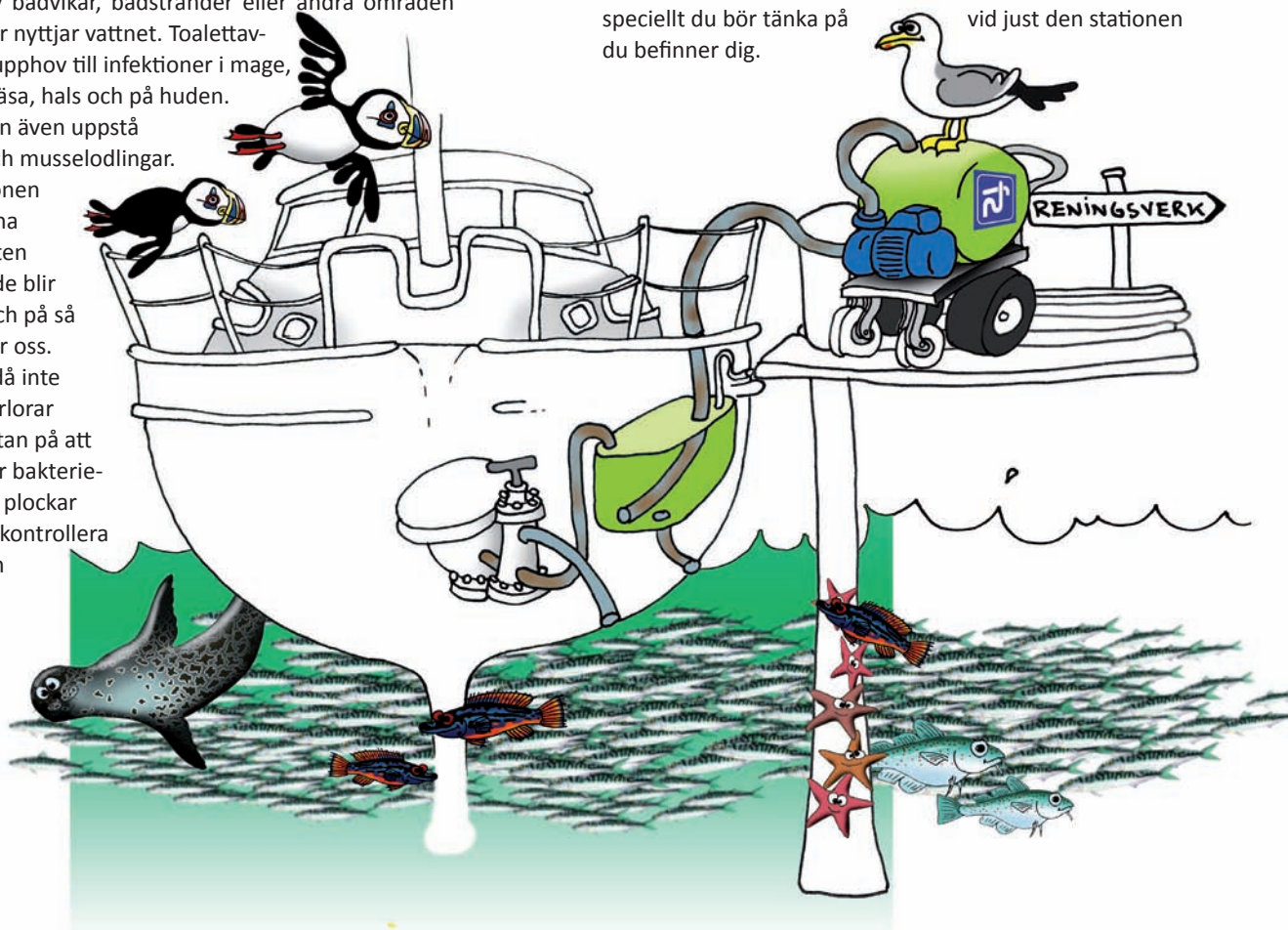
Estetiska problem uppstår när toalettpapper och bajs flyter omkring, ligger synligt längs med stränderna, vid infartsleder, bryggor, badplatser och badvikar.

Smittorisk

Hälsomässiga problem uppstår när toalettavfallet släpps ut i närheten av badvikar, badstränder eller andra områden där människor nyttjar vattnet. Toalettavfallet kan ge upphov till infektioner i mage, tarm, öron, näsa, hals och på huden.

Problem kan även uppstå vid ostron- och musselodlingar.

Filterar ostronen eller musslorna förorenat vatten finns risk att de blir förorenade och på så sätt oätliga för oss. Odlarna kan då inte skörda och förlorar inkomst i väntan på att musslorna blir bakteriefria. Den som plockar själv kan inte kontrollera kvaliteten och riskerar att bli sjuk.

Algblomning

Fritidsbåtarnas bidrag till övergödningen av vattnet är litet jämfört med läckande jordbruk eller utsläpp från stora reningsverk. Problemet med fritidsbåtarnas utsläpp är att detta sker koncentrerat i tid och rum det vill säga under några sommarmånader då algerna växer som mest och att det sker inomskärs där vattencirkulationen är begränsad och där alla vill bada och njuta. Små men koncentrerade utsläpp ger stor effekt!

Alla måste bidra till att minska de totala utsläppen.

Hur går sugtömning till

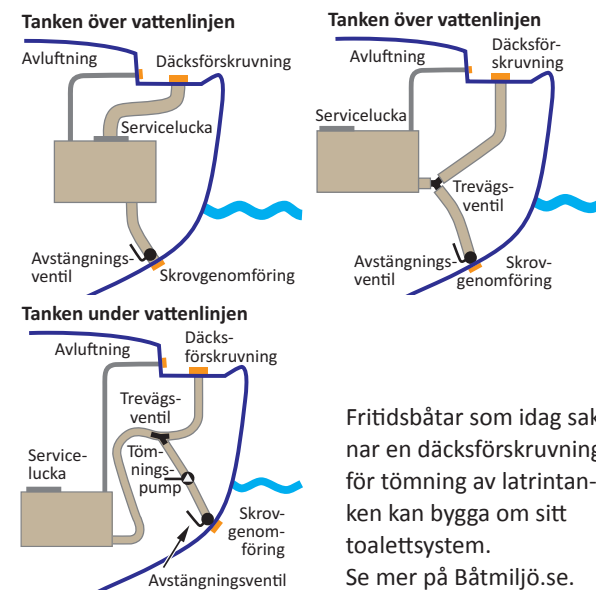
Vid varje sugtömningsstation finns en bruksanvisning som förklarar hur sugtömningen går till och om det är något speciellt du bör tänka på vid just den stationen du befinner dig.

Bra att veta om sugtömning och sugtömningsstationer

- Sugtömningsstationer är enbart anpassade till att sugtömma latrintankar och det toalettavfall de innehåller. **Sugtöm aldrig slagvatten** eller en oljetank med hjälp av en sugtömningsstation! Sugtömningsstationerna är inte byggda för att klara av sådant avfall. Olje-, bensen- och dieselavfall räknas som farligt avfall och ska lämnas in till speciella miljöstationer.
- **Släng aldrig** bindor, tamponger eller blöjor i båtens latrintank. De kan orsaka stopp både i båtens toalettsystem och i sugtömningsstationen. Ha en mindre avfallspåse till hands på toaletten för detta och släng gärna även toalettpapperet i påsen.
- Sugtömningen vid sugtömningsstation är gratis för den enskilda fritidsbåtägaren i Sverige. Enligt Sjöfartsverkets rekommendationer ska denna tjänst inkluderas i gästhamnsavgiften.
- Enligt Sjöfartsverkets föreskrift (2005:4) ska alla nytillverkade, svenska fritidsbåtar vara utrustade med däckförskruvning.
- Den internationella symbolen för sugtömning bör sitta synlig vid alla sugtömningsstationer tillsammans med bruksanvisning.

Bygga om båten

Fritidsbåtar som idag saknar en däcksförskruvning för tömning av latrintanken kan bygga om sitt toalettsystem.

Se mer på Batmiljo.se.